

W mieście Poznaniu trzy istniejące Towarzystwa Do-
broczynne,

a. Towarzystwo pomocy naukowej, zajmujące się kształt-
owaniem ubogich dzieci Rodziców od 10^{ego} roku
ich życia

b. z tem Towarzystwem połączony Komitet Trudniący
się przyodziewaniem dzieci ubogich od 7. do 10^{ciu}
lat liczących, a dla braku odzieży szkoł Ele-
mentarnych odwiedzać nie mogących, naturalnie

c. Ochrony dla dzieci ubogich, od 3^{ego} do 7^{ego} roku.

Celem tych trzech oddziałów, jest wychowanie
i wykształcenie dzieci ubogich Rodziców na
moralnych i krajowi wytecznych Obywateli.

Jżeli pomiędzy temi Oddziałami nie będzie
jednej drożności i jednych zasad w działaniu,
wzrosz się uchybieni i nie odpowie celowi pier-
wotnemu, Doświadczenie bowiem uczy,
iż rzadko kiedy uwieńczone bywają, pożądanym
skutkiem posługania się, Otóż dobro ogółu na
celu mających, gdy te bez harmonii działają,
i nieznoszą się nawzajem pomiędzy sobą.

Towarzystwo pomocy naukowej od trzech
już lat istniejące, ma już organa działające
i swe state na doświadczeniu oparte zasady.

Dwa drugie oddziały do b. i c. dopiero
w rólur bieżącym dla miasta Poznania zaprowa-
dzone, jeszcze się dostatecznie nieorganizowa-
wały i dla tego następujące przepisy za-
sadnicze skreślone być musiały.

Oddział II^{gi}

trudniący się przyodziewaniem dzieci ubogich nie mogących dać brać ubion, albo
całkiem, ~~albo tylko~~ ^{lub} ~~tylko~~ ^{tylko} nieregularnie szkodły
Elementarne odwiezai.

Artykuł 1.

Fundusze i źródła II^{go} Oddziału są następujące:

1. dobrowolne ofiary w gotowiznie, w nowych lub zużytych ubiorach, i
2. połowa czystego dochodu z Teatru amatorskiego.

Artykuł 2.

Działanie tego Oddziału wybranego przez Komitet Towarzystwa Nauk. Pomocy miasta Poznania z lewej strony Warty, ogranicza się na wydzielaniu przyodziewku ubogim dzieciom od 7^{min} do 10^{cin} lat liczącym.

Artykuł 3.

Wyszukaniu tych ubogich dzieci, należyć będzie do obowiązku Opiekunów Okręgowych, o których jest mowa w Artykule 25.

Artykuł 4.

Prezes Opiekunów Okręgowych winni są o wyszukanym ubogim uczniu do wsparcia w ubiorze kwalifikującym się, donieść natychmiast Prezydentowi w Komitecie Oddziału II^{go}, itosownie do przepisów Art. 26.

Artykuł 5.

Po otrzymaniu doniesienia, winien Prezydent ^{komitetu} cy. wyznaczyć natychmiast, z grona Kadonka, aby się o konieczności potrzeby pnelonać i zarządzić wyszukaniem, cy. braku przyodziewku

jest ułata i nieprawy, nie może być
 Działka całością, lub częścią metrydecji,
 Decyzja Metryka dżideka ma być także
 zarządzana, aby się o wieku przekonać można.

Artykuł 6.

Sprawozdanie ze Skarżewa, winno być złożone
 tem ^{na} danie piśmie zdane, którym na swojem
 posiedzeniu musi je przeczytać i rozebrać.
 Jaka decyzja większością głosów nastąpi, za-
 pisze się na sprawozdaniu. Na posiedzeniu
 najbliższem Rady administracyjnej, winien
 przewodzący komitetu, tego Radzie rzecz
 referować. Po rozbraniu przedmiotu, na-
 stąpi ostateczne postanowienie, czy i jakie ma
 się sprawić ubiór, lub nie. Postanowienie to
 przewodzący komitetowy, na sprawozdaniu
 zapisze, które Przewodzący Rady Administra-
 cyjnej i dwóch Członków podpisze. —

Sprawozdanie to wraca do komitetu, a
 w protokole posiedzenia, zapisze się osno-
 wa decyzji.

Artykuł 7.

Zaluzieniem przygodniczym i zaafstrygowaniem
 na Kasę wydatku, sam Komitet ma się
 trudzić.

Artykuł 8.

Rewizja rachunków w końcu roku, rozpozna-
 dzi Rada Administracyjna. Do tego ma
 być użytych dwóch Członków z grona Rady
 wybieralnych, którzy po ukonczony rewizji

o skutku zdają, relacyę. — Po zatwierdzeniu
momentu, jeżeliby jakie potrzeby były musiały,
Rada Administracyjna udziela deszary.

Artykuł 9.

Komitet ma się starannie zajmować, aby przy-
jętane dzieci regularnie do szkoły chodziły,
i aby w tej mierze skutecznie działał, uproszą
sobie Nauczycieli Elementarnych, aby im o wszel-
kich opuszczeniach i powodach do takich, w
wiadomości udzielali.

Artykuł 10.

Rada Administracyjna postarać się winna,
aby Magistrat tutajszy, także pewną sumę
pieniędzy z funduszu Miasta, na oposażenie
nie ubogich dzieci, powyższymi Artykułami
objętych, dawał.

Artykuł 11.

+ winni Rodzice lub Opiekunowie dawać Ma przypadku choroby ucznia wspieranego, ^{tu-}
o tem natychmiast wiadomości Komitetowi, wien Komitet, dawać o tem wiadomości Wydzia-
a ten ^{donosi} Zamieszkał o tem wstąpić do Wy-
działu Ochrony Obywateli, kandydatom
~~zawazi~~ ^{zawazi} ~~ostera~~ Lekarzowi Obwodowemu, ^{toni} Obwodowemu Ochrony, a ten lekarzowi Ob-
celem dania choremu pomocy lekarskiej. ^{goremu}, celem dania mu pomocy lekarskiej.

Artykuł 12.

Rada Administracyjna postarać się o to win-
na, aby lekarstwa z funduszu mięskich
opłacane bywały. Gdyby pieniądze to nastąpić
w całości lub części nie mogło, natenczas
muszą być leki z kasy Oddziału II°
opłacane.

Artykuł 13.

Sprawozdanie roczne o działaniach tego Ko-
mitetu, ma być zamieszczane przy Sprawozda-
niu Ochrony.

Odział III^{ci}

trudniący się urządzeniem i administracją,
 Sal Ochrony dla dzieci ~~nie~~ nie mających
 mniej jak trzy lata skończone, a nie więcej
 jak siedem lat, a to dla sierot takich
 Opiekunów i dzieci takich Rodziców, którzy
 cały dzień poza domem zarobkują, dla nie-
 zostawiania ^{tych} tych dzieci samych sobie, rano je
 do ochrony odprowadzają lub przyjeżdżają, wie-
 corem zaś po nie przychodzić mają.

Artykuł 14.

Fundusze i źródła tego Odziału mają być
 następujące:

1. subskrypcje stałe.
2. ofiary dobrowolne czynione na czas pewny
 w jakiejkolwiek bądź ilości i rodzaju,
3. zapisy testamentowe i inne darowizny.
4. wptywy nadzwyczajne z loteryj, balów, koncer-
 tów i ^{przedstawień} teatrów amatorskich, dawanych na
 cele ~~ochrony~~ ^{ochrony} ~~matych~~ ^{matych} ~~dzieci~~ ^{dzieci}.

Artykuł 15.

Pod jakimi warunkami ^{może} być przyim-
 wane Dzieci do Ochrony, ^{i z nich na przypadek oddane} ~~z~~ ^z ~~statuta~~ ^{statuta} wydane,
 przepisują.

Artykuł 16.

Działanie przy salach ochrony, dziełi się
 A, na liczenie, zewnętrzny,
 B, na zarząd wewnętrzny, i
 C, na gospodarstwo domowe.

Artykuł 17. Co do A.

Artykuł 17.

Co do A. Kierownictwo sądownictwa dzieli się na trybunały:

1. Opiekunów Okręgowych, trudniących się zbieraniem składki.
2. Opiekunów Okręgowych egzaminacyjnych.
3. Opiekunów sądownictwa lekarskiego; natomiast
4. Rady Administracyjnej.

Artykuł 18.

Ponieważ domowe lub uniejędowe Opiekunów zatrudnienia, nie pozwalają im tak dalece oddawać się sprawom Ochrony aby im cały czas swój poświęcać, nadto, gdy ma to kto z mieszkańców tutajszych przychodzić do składki, gdy na wielu miejscach podpisów do Obywateli nikt nie zbiera, przeto chęć temu zaradzić, postanowieniem być musi, pomnożyć liczbę Opiekunów; przez nowy rozkład, obowiązki pomiędzy nich rozdzielić.

Artykuł 19.

Miasto Poznań rozdziela się według obwodów policyjnych, na pięć Okręgów Opiekunów, Rady Unaj Okręgowy Opiekunów, składają się z:

- a. z Opiekuna przewodniczącego,
- b. z dwóch Opiekunów ^{egzaminacyjnych,} ~~egzaminacyjnych,~~
- c. z dwóch Opiekunów składki zbierających,
- d. z jednego lekarza.

Artykuł 20.

Wypadać ma, że wynajdywanie dzieci do sadu Ochrony, pnelonywanie ich o kwalifikacji tychże, natomiast zbieranie składki, główny

jest

jest Urzędem tego czynności.

Artykuł 21.

Opiekuni prorydujący w Okręgach swoich, powinni co dwa tygodnie, lub co tydzień, w miarę potrzeby, oznaczyć posiedzenia, dla wspólnego naradzania się w interesach Obwodów, rozkurczywania rachunków mogących przy zbieraniu podatku, wątpliwości, nakoniec rozbięcia nowej urogi przedstawiania dzieci do Sali ochrony.

Artykuł 22.

Opiekuni prorydujący w Okręgach, bywać mają na posiedzeniach Rady Administracyjnej i z zapadłymi decyzjami obrucyjnymi muszą przedkładać Opiekui Okręgowy.

Artykuł 23.

Opiekuni prorydujący utrzymują przy sobie księgi główne budżetowych, Obierają mają na ~~posiedzeniu~~ ^{koniec} miesiąca ~~zobowiązanie~~ ^{przebieg} od Opiekunów zbierających dane, i oddają je do poczekalni każdego następnego miesiąca Podskarbiemu głównemu Opiekui. — Opiekun prorydujący udziela list Opiekunom zbierającym, a temu podskarbi główny.

Artykuł 24.

Na przypadku wyprawienia się któregoś z Kontrybucyj z miejsca dotychczasowego zamieszkania, w inny Okręg, Opiekun prorydujący wymare go z głównej listy i domieria o tem doświadczenia Opiekunowi prorydującemu, aby w owym Okręgu był tenie zapisany.

Artykuł 25.

Artykuł 25.

Opiekuni Okręgowi examinaacyjni, mają, wyszukiwać dzieci ubogie i kwalifikujące się do Ochrony, lub wystuchiwac Rodziców którzy się o przyjęcie dzieci do Ochrony zgłoszą.

Także do nich ma należeć wysledzenie dzieci ubogich od 7. do 10° roku, które dla braku Odkierzy nie mogą, albo całkiem, ^{lub} albo tytles nieregularnie uczęszczać do szkoły.

W pierwszym względzie, dokładnie wysledzić winni:

- 1° imię dziecka i nazwisko Rodziców, i między zamieszkania
- 2° jego wiek, religię,
- 3° w jakim stanie majątkowym zostają Rodzice lub Opiekuni i czy mają, w Poznaniu stałe zamieszkanie.
4. czy Rodzice lub Opiekuni pracowici i rzadni, nadto czyli oddają swe dzieci do Ochrony, choć nadal oddawali się pracy,
5. czy dzieci są zdrowe, mioty ospe, naturalna, lub szerepiowa,
6. czy Rodzice lub opiekuni, nie są, w stanie opłacania za stół w szatach Ochrony, najmniej jednego grosza półdniego, a najmniej dwóch groszy półdniek dziennie, Rodzice bowiem lub Opiekuni nie powinni zapominać, że najpierwszą ich powinnością jest mieć starania o utrzymanie własnych dzieci lub pupillów, i dla tego chociaż w małej części do utrzymania dzieci w domu Ochrony przyletadai się mają.

W drugim razie, jeżeli co do oprowadzania dzieci dla braku przy ~~Opiekun~~ do szkoły nureszerać nie mogących, dokładnie mają wysledzić

Artykuł 28.

Właściciele domów ^{obozowych} składki odbierających, winni być
obranii Obywateli popularności w obywateli mający.

Przy obchodzeniu domów, mogą oni sobie wy-
brać jednę z Opiekunów, aby ich wspierała w trze-
dnym ^{obowiązkowym} ~~zawołaniu~~ zbiraniu składki.

Artykuł 29.

Każeli do zapisywania składki od Antonów,
powinny być włożone podług jednego wzoru,
Lacienai one powinny Numer, Mlicz, Jmie
i Nazwisko podpisującego składkę, ilość rocznie
składki i w jakich ratach opłacałby, natomiast
własnoręcznie ^{podpis} ~~podpis~~ jeżeli składający, pisali
umie.

Artykuł 30.

Opiekuni składki odbierający, nie powinni pomi-
nąć żadnego domu bez wezwania jego <sup>miesz-
kańców</sup> mieszkańców do zapłacenia dobrowolnej ofiary.

Artykuł 31.

Ustwierdzenie piędzi w imieniu będzie Opiekunów
wziąć w końcu każdego miesiąca ^{na rękę} ~~ustwierdzenie~~
Przewodzących Obywateli, a ten postąpić sobie
z nimi według Artykułu 23.

Artykuł 32.

Jeżeli który z składających przemieści do
innego Obiegu, natenczas Opiekun składki zbir-
ający, winien być o tem donieść Przewodzącemu
Obiegowemu, a ten zastosuje się do przepi-
sów Artykułu 24.

Od czynności Opiekunów Obiegowych i ak-
ratności Przewodzących zależy prawie wrysk-
anie fundusze state tego oddziału. Na
bezbłędności

bezstronności i troskliwości Opiekunów exami-
nacyjnych zależy sprawiedliwość w udzieleniu
wyparcia, a zatem zapobieganie aby zebrane
składki rozstrwożone nie były.

Artykuł 33.

Do każdego Okręgu Opiekunów, przydanym będzie
uproszony Lekarz, do tego przez Radę Administra-
cyjną, uproszony, który będzie miał tytuł opie-
kuna i wolno mu będzie ~~zasiedzieć~~ bywać na
posiedzeniach Okręgowych i Rady Administracyj-
nej. Będzie on dawał pomoc lekarską
Dziściom II i III Oddziału, skoro o to przez
Opiekuna Okręgowego werwanym zostanie. E

[Rodzice lub opiekuni ~~okręgowych~~ dzieci,
do sali Ochrony należących, mają, o chorobie

Artykuł 33.

dziecka natychmiast donosić Opiekunowi Rada Administracyjna postara się także, aby
examinaryjnemu i Odmiestrzynie sali Ochrony, Magistrat ^{chirurgiczny} tutajszy i Dzieściom sali Ochrony, da-
a to dla tego, aby pierwszy dawał o tem wiadomość ^{tytuł} i wzięci, darmo lekarską.
znieć lekarzowi, a druga zapisana w liście

Artykuł 34.

Kontrolowcy przychodzą, nie stawienia w Dziecku Rada Administracyjna ma się składać
w sali Ochrony.

1. z Protoktorowi Sali Ochrony.
2. z Opiekunem Sali Ochrony,
3. z Prezesem i obranym Kadencją z Dyplomu Tow. Nauk. Pomocy.
4. z pięciu Przyjmujących w Opiekach Okręgowych,
5. z pięciu Lekarzy przy opiekach Okręgowych.
6. z czterech Kadencji komitetu Oddziału II i
7. z wszystkich Kadencji dotychczasowych Opiekali
sali Ochrony.

Artykuł 35.

Na posiedzeniach Rady Administracyjnej, ona
prowodniwy dotychczasowy Prezes Sali Ochrony,
~~także~~ Protokoty pisać i w ogólności wszelkie
korespondencye utrzymywai, dotychczasowy
Sekretarz sali Ochrony.

Artykuł 36

Artykuł 26.

Komplet Rady Administracyjnej na Sejmach, najpierw w ^{piętna} Stronie, po pierwszym każdym miesiącu, odbywać się mających, a nadzwyczajnie na każde wezwanie Prezesa, stanowić ma obecność ^{cała} Rady. — Postanowienia na tych Sejmach wydane, mają moc obowiązującą. —

Artykuł 27.

Zadania Rady Administracyjnej mają być następujące:

1. Decydować lotnie dzieci według Artykułu 6. mają otrzymać oporządzenie.
2. Decydować lotnie dzieci według Artykułu 27. mają być przyjęte do Sal Ochrony. [
3. Ukladać plan nauki i zabaw w Salach Ochrony,
4. Przyjmować Nauczycieli i Ochraniaczynie do Sal ochrony.
5. Przyjmować młode Osoby płci żeńskiej mającej chęć wstąpienia do Ochraniaczynie Sal Ochrony.
6. Wydawać polecenia do zakupowania potrzebnych sprzętów, narzędzi i zabawek do Sal Ochrony.
7. Stosownie do funduszy statycznych, przedsiębrać stosowne środki, ażeby ^{tak} ofiarę ~~dalej~~, jako też ~~dobrowolne~~ przypadkowe dary w piemiędzykach, ubiorach lub produktach, zapisy, uposażenia, ^{stosownie użyte lub} iż bezpiecznie lokowane resztki. —
8. Wypinać ostrożnie do rewizji rachunków Oddziału II°; III° i talone deszarżowań,
9. Ściągać wszelkie zaległości, należności
10. Polecać dzieci 10. lat biorące, dobre i zachowujące i uczące, do dalszego wspierania, Dyrekcji Towarzystwa Naukowego Pomocy.

[3. Dopilnować tego, aby Rodzice lub Opiekunowie mający małe dzieci utrzymywane w domu ochrony, na garobek, chodzili, a nie trawili czasu na wzięciu się lub priarisknie po zbliższy się domowego kłopotu. —

Artykuł 38.

Opiekunki będące zaręczem członkami Rady Administracyjnej, zajmują się szczególniej promowaniem, sal Ochrony. Mają głos i pierwszeństwo na wszystkich posiedzeniach, na których raz, się znajdują.

Artykuł 39.

Do Opielunko ma należeć dozór nad całością tem w ~~Salach~~ ^{domach} Ochrony gospodarstwem. Mogą one uprosić sobie jedną Opielunkę, aby ta wyjątkowo zajmowała się ^{gospodarstwem i} bradem domowym. — Do Opielunko należy przyjmowanie Stuzających do sal Ochrony, o zmianie wszelkiej w Stuzających musza, prosić Opielunki Dada Rady Administracyjnej wiadomości, choć tylko ustnie i przez Preza Rady.

Artykuł 40.

Do Opielunko należy dozór nad prowadzeniem się i moralnością dzieci w Salach Ochrony, one mają kształcić serce i umysł młodocianym ^{ponurani i} zachęcać do dobrego, aby zaś to nastąpić mogło, raz, one ~~przebywają~~ przebywają po parę godzin codziennie w sali Ochrony. — Podział tego uwzględnienia do sal Ochrony, same Opielunki pomiędzy sobą, wkożą.

Artykuł 41.

Opielunki winne miewać ^{częste} pomiędzy sobą Posiedzenia, celem ^{obmyślenia} dokładnego prowadzenia zarządu wewnętrznego i rozstrzygnięcia ^{zachęcić} mogących pytań. Na tych Posiedzeniach winna Przewodni Opielunka Protokółka, lub w razie jej nieobecności albo choroby, najstarsza wielkim Opielunka. — Na tych Sesjach

ma być także przytomnym Przes Radę Admi-
nistracyjną i jej Sekretar, którym protokóły
posiedzeń będzie spisował, i one ^{na} najpierw
Sesji Rady Administracyjnej odczytywał.

Ważniejsza kwestya naucz, nauczyciel

Artykuł 42

Ważniejsza kwestya na Posiedzeniach Opiekunów
pod rozważyć brane, muszą być Radzie Admi-
nistracyjnej pod rozstrzygnięcie oddane. Osu-
dzenie ważności pytania, pozostawia się Prezy-
dującemu i Przesom Rady Administracyjnej.

Artykuł 43

Do Opiekunów obowiązkiem należy także oszanie, aby plany ^{nauczk i zabaw} przez Radę Administracyjną
dane, był we wszystkich zachowywany. - O wszelkich ulepszeniach planów
winno ^{Opiekunów} Przesom Rady donosić, a ten powinien być pod rozważyć i decyzją Radzie przed-
stawić.

Artykuł 44

Zakupowaniem i rozdawaniem zakupowanym lub darowanymi do jaśta dzieciom naturalia-
mi, winno być Opiekunów zatrudniać. Moga ^{przez} siebie one ułożyć sobie jaśta Opiekunów, aby nie
tym wyjątkiem sama rozmawiać. - Opiekunów lub Opiekunów winno zapisywać wszelkie przycho-
dy i wydatki w książce na ten cel założonej, i co miesiąc przedstawiać je Radzie Administra-
cyjnej przez Przesę, celem sprawdzenia ich i zaafirmowania ^{na Sesji} między.

Artykuł 45

Darowane naturalia np chleb, bułki itp do ^{podzieln} pomiędzy dziećmi szkolnymi, nie mają być raz
rozdawane ale winno być oddane Opiekunów do zachowania ich w szkolni. Dzieci bowiem mają już
o promiaronij godzinie rozdygnowane lub dane przyżycie, nie powinny być użone Taktownie.

Artykuł 46

Sprawienie wyjątkowo dla Dzieci Ochrony ubioru, ^{przez Radę Administracyjną, postanowić się mające} nastajnie winno ^{na} ~~ustanowić~~ ^{zgodzić się} Opiekunów, ^{przez}
przez Opiekunów, ~~ustanowić~~ ^{przez Radę Administracyjną, postanowić się mające}. - Rozdawanie
~~sprawianych~~ ^{przez} darowanych ubiorów ^{przez} nastajnie w szkolni decyzji ^{na Sesji} Opiekunów
i to najuboższym dzieciom. - Jako ubioru darowane gosztaty i przez kogo, oraz kto otemu
Dzieciom takowe się dostaty, w książce osobnej zapisanem być powinno, która to książka Radzie
Administracyjnej co dwa miesiące ma być przedstawiana.

Artykuł 47

Czuwanie nad moralnością i zachowaniem się Ochmistryni do Opiekunów należy, ^{oraz wszelkich ulepsze-}
czeniach Ochmistryni, donosić powinny Opiekunów przez Przesę, Radzie Administracyjnej, która
co wypadnie, postanowi.

Artykuł 48

W Szkolni Ochrony powinna być książka rocznika w sobie spis Dzieci do tych naturalizacji. W niej
mają być zapisywane dni ^{imienny} opuszczenia w letnich dziećmi do Ochrony nie przybydo i podane
porządku tego opuszczenia. —